

Nota Kunst en Cultuur 2020

1. Inleiding	4
2. Proces voorafgaand	4
3. Wat staat er in het huidige coalitieakkoord 2018-2022	5
4. Wat willen we bereiken?	5
5. Rol van de gemeente	5
6. Burgerparticipatie	6
7. Denkrichtingen uit de startnotitie	7
8. Lezen en taal	9
9. Muzikale en beeldende vorming	11
10. Jeugd en Cultuur	12
11. Carnaval	13
12. Podia	14
13. Culturele evenementen	16
14. Amateurkunsten	17
15. Beeldende kunst	18
16. Lokale omroep	19
17. Cultureel erfgoed	19
18. Musea	20
19. Samenwerking	21
20. Huidige (subsidie) budgetten kunst en cultuur	22
21. Financiële consequenties	24
22. Samenvatting nieuwe beleidsvoornemens: de uitvoeringsagenda	25

‘Hier bij ons’

Hier bij ons is er altijd de wind
die het water doet schuimen
en de hemel wil ruimen
totdat hij geen wolkje meer vindt
Hier bij ons is de verte dichtbij
lijkt de afstand vergeten
wordt er niets afgemeten
hier bij ons is de ruimte nog vrij
Hier bij ons let men niet op verstand
ieder kind van de polder
heeft de kop vol met kolder
hier bij ons leeft men net op de rand

Dit gedicht is tot het mooiste Zeeuwse gedicht van 2020 verkozen. Het is geschreven door de Terneuzense dichter Eric van Laere. Het gaat over water en wind, de weidsheid van de polder en de eigenzinnigheid van de bewoners aan de rand van Nederland. In niet meer dan twaalf korte regels schetst de dichter een beeld, een gevoel, dat iedere Zeeuw herkent, dat verbindt. Dit gedicht geeft je het gevoel Zeeuw te zijn. Op zo'n ogenschijnlijk simpele manier verbinding maken, is iets wat alleen cultuur kan. De gemeente Terneuzen wil dat cultuur verbindt.

1. Inleiding

Cultuur wordt lang niet altijd als verbindend en noodzakelijk gezien. Maar al te vaak eindigt cultuur onder aan de streep. Wordt het gezien als extraatje bij economisch welvaren, een luxe. Met deze cultuurnota willen we duidelijk maken dat de gemeente Terneuzen dit anders ziet. Cultuur volgt niet de koersen van de beurs, maar is een investering in onze gemeenschap. Cultuur draagt bij aan leefbaarheid en welbevinden van al onze inwoners. Niemand uitgezonderd, nu en in de toekomst.

En die toekomst ziet er voor Terneuzen niet zo slecht uit. Het gaat goed met Terneuzen.

De economische ontwikkelingen in de Kanaalzone zorgen ervoor dat er in de gemeente Terneuzen meer mensen zullen komen wonen en dat meer mensen hier zullen blijven wonen. Dit geeft een bodem waarop we onze toekomst kunnen bouwen.

Voor de leefbaarheid is, naast belangrijke zaken als infrastructuur, scholen en gezondheid, cultuur van groot belang. Cultuur geeft niet alleen ontspanning, maar biedt vooral mogelijkheden om mensen bij elkaar te brengen, elkaar te ontmoeten en te verbinden. Dat doen we op het sportveld, maar ook bij Toonbeeld of met carnaval. Cultuur in de brede zin van het woord, is een belangrijke manier om samenhang en saamhorigheid te brengen in een samenleving. Zo haal je mensen uit hun isolement, de beslotenheid van de eigen woning. Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan de sociale cohesie.

In IJsland leert ieder kind zingen. Thuis, op school of op de vereniging: overal leren ze een lied. Soms een lied dat de hele wereld kent, maar vaak ook lokale, traditionele liederen. Op elk feest, in elke kroeg, eigenlijk bij elke samenschooling van meer dan tien personen begint iemand na verloop van tijd een aanzet van een van die liederen die iedereen kent. En iedereen zingt dan mee.

In IJsland is het vanzelfsprekend dat je je burens helpt.

De ambitie om elke inwoner van de gemeente Terneuzen aan het zingen te krijgen, lijkt ons wat hoog gegrepen. (Alhoewel er tenminste 26 koren en zangverenigingen binnen de

gemeentegrenzen zijn te tellen). Maar het voorbeeld van IJsland geeft treffend weer wat cultuur voor de gemeenschapszin kan betekenen. Cultuur is geen 'overhead' dat met een beetje economische tegenwind wegbezuinigd mag worden. Cultuur is niet af te doen als frivoliteit die je als onbeduidende tijdspassing naast je neer kunt leggen. Als je dat doet, betaal je snel de rekening van ontevredenheid en overlast. Cultuur schept een band, cultuur geeft houvast. Dat is nodig, want de wereld om ons heen is al ingewikkeld genoeg en verandert snel. Cultuur geeft een gemeenschap een identiteit, een eigenheid waar we trots op kunnen zijn en waarmee we voor de dag kunnen komen. Juist een eigen cultuur biedt de mogelijkheid om je open te stellen voor nieuwkomers; die mensen van de overkant of van over de grens; Vlamingen, expats en arbeidsmigranten, asielzoekers en statushouders. Die zijn er, daar kunnen we niet om heen. Een eigen cultuur kan daarbij helpen. Wie trots kan zijn op zichzelf hoeft niet bang te zijn voor de ander, maar zal die ander op zijn eigen manier ontmoeten. Een open samenleving is noodzakelijk voor de toekomst van Terneuzen. Cultuur levert daarvoor een belangrijke bijdrage.

2. Proces voorafgaand

Het werd hoog tijd om een nieuwe cultuurnota op te stellen. Want waar staat de cultuur van Terneuzen? Letterlijk, waar is de cultuur te vinden, maar ook, waar staat de cultuur vóór, waar gaat het met de cultuur heen, waar naar toe, welke bijdrage levert cultuur aan onze samenleving?

De laatste door onze gemeente vastgestelde cultuurnota is de Cultuurnota 2006-2009. In het gemeentelijk coalitieakkoord van 2015-2018 is afgesproken dat die periode beleidsarm is voor wat betreft het terrein van kunst en cultuur. Er is toen ook geen nieuwe beleidsnota kunst en cultuur opgesteld. Gedurende die periode vroeg de gemeenteraad alsnog om een nieuwe cultuurnota. De toenmalige portefeuillehouder heeft in het voorjaar van 2018, kort voor de gemeenteraadsverkiezingen,

toegezegd aanzetten en denkrichtingen tot actualisatie van de cultuurnota aan te bieden aan de gemeenteraad. Dat is gebeurd. Die denkrichtingen staan in de 'Startnotitie Kunst- en Cultuurbeleid' en is door de gemeenteraad vastgesteld op 15 maart 2018. Deze denkrichtingen zijn inmiddels aangepast en opgenomen in deze nieuwe cultuurnota: 'Nota Kunst en Cultuur 2020'. Deze cultuurnota heeft de ambitie om ook geldig te zijn na de huidige coalitieperiode.

3. Wat staat er in het huidig coalitieakkoord 2018-2022

In het huidig coalitieakkoord 2018-2022, 'Sterk, betrokken & vitaal' staat het volgende genoteerd over sport, cultuur en recreatie:

"Sport, cultuur en recreatie vergroten het leefgenot en de gezondheid. We vinden het daarom belangrijk dat hiervoor een aantrekkelijk aanbod is van activiteiten en voorzieningen.

Wij streven naar een eigentijds kunst- en cultuurbeleid. Een nieuwe beleidsnota vormt de basis voor onze ambities. Kunst en cultuur zien wij als één van de uitingen die de vitaliteit in onze kernen bevordert. Daarvoor levert het ook een positieve bijdrage aan het vestigingsklimaat, toerisme, vrijetijdseconomie en citymarketing. Wij hebben specifiek aandacht voor de viering van de 'Slag om de Schelde' in 2019 en voor grensoverschrijdende initiatieven, zoals het beeld 'de Ballerina van de Zeeman'. We werken actief mee (in Z4-verband) aan het versterken van de culturele infrastructuur als pijler van stedelijke aantrekkelijkheid in Zeeland. Verder hechten we grote waarde aan kunst- en cultuureducatie, waaraan Toonbeeld, Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen en de diverse musea uitvoering geven".

4. Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat onze gemeente op het terrein van kunst en cultuur nog aantrekkelijker wordt voor de inwoners, de bezoekers en zij die zich hier willen vestigen. Dit geldt voor zowel de stad Terneuzen, als voor de andere kernen van onze gemeente.

De aanwezigheid van culturele uitingen in een stad of dorp bevordert de leefbaarheid van onze kernen in de gemeente. Cultuur levert een positieve bijdrage aan het vestigingsklimaat en is bevorderlijk voor het toerisme. Bezoekers van culturele instellingen en activiteiten genereren een economische spin-off naar winkelbestand en horeca.

Daarmee is kunst en cultuur van invloed op diverse andere beleidsterreinen. Zoals het vestigingsklimaat, toerisme, vrijetijdseconomie, citymarketing, grensoverschrijdende samenwerking, (in het bijzonder de samenwerking tussen Gent en Terneuzen) en geeft het Terneuzen in Z4-verband een stedelijk profiel. Verbinden en samenwerken, zowel intern met verschillende beleidsafdelingen als extern met diverse organisaties en partners, is noodzakelijk om cultuur te ontplooiën en zo van toegevoegde waarde te kunnen zijn voor de ontwikkeling van de gemeente Terneuzen.

5. Rol van de gemeente

Culturele initiatieven en activiteiten komen veelal voort uit de samenleving zelf. Meestal zijn het vrijwilligersorganisaties die het initiatief nemen.

Vrijwilligersorganisaties leveren een meer dan belangrijke bijdrage aan de sociale cohesie en de leefbaarheid in de kernen. Wij ondersteunen deze vrijwilligersorganisaties van harte en bieden de mogelijkheid om hun deskundigheid te ontwikkelen. De gemeente Terneuzen heeft hiervoor een 'Subsidieregeling

deskundigheidsbevordering en kadervorming vrijwilligers' beschikbaar. Vrijwilligersorganisaties kunnen een aanvraag indienen voor een eenmalig subsidiebedrag.

De gemeente zelf organiseert geen culturele activiteiten. We scheppen bovenal randvoorwaarden en ondersteunen en faciliteren de culturele initiatieven. Vaak bestaat die ondersteuning uit het beschikbaar stellen van een subsidie. Dat kan een subsidie zijn voor de organisatie van een activiteit, voor zover die activiteit met andere inkomstenbronnen niet kostendekkend georganiseerd kan worden. Met die andere inkomstenbronnen bedoelen we entreegelden, eigen bijdragen van deelnemers, crowdfunding, sponsoring en dergelijke. In principe moet gestreefd worden naar een kostendekkende organisatie; lukt dat (nog) niet, dan kan de gemeente een financiële bijdrage in de vorm van subsidie beschikbaar stellen.

Maar de gemeente Terneuzen wil niet enkel een subsidieloket zijn. Voor de komende jaren willen we een meer initiërende en coördinerende rol hebben. We willen proberen verbindingen te maken en samenwerking te stimuleren. Niet dwingend. We willen mensen en organisaties met elkaar in contact brengen om te kijken of ze iets voor elkaar kunnen betekenen. Of ze iets kunnen realiseren wat anders niet mogelijk zou zijn. Het streven is om tot een evenementenkalender te komen en/of tot arrangementen. Bijvoorbeeld een meerdaags festival met een hotel-accommodatie. Inzet van marketing is daarbij onontbeerlijk.

Het is nodig om daarvoor meerdere beleidsvelden in te zetten. Niet alleen binnen de eigen ambtelijke organisatie, maar ook in contact met andere gemeenten, de Z4, Provincie Zeeland, het Rijk en grensoverschrijdende samenwerking, Gent en Gouvernement. Als het nodig is, en er is financiële ruimte, dan doen we er als gemeente Terneuzen geld bij.

6. Burgerparticipatie

Gemeente Terneuzen is druk doende om de inwoners van de gemeente meer te betrekken bij de ontwikkeling van de eigen omgeving. Diverse projecten zijn opgestart of in de planning, om te kijken hoe we burgerparticipatie handen en voeten gaan geven. Bijvoorbeeld de leefomgeving in Sluiskil, de speelvoorzieningen in Othene en de ontwikkeling van Sasse Poort. Burgerparticipatie zouden we ook voor cultuur kunnen inzetten. Waar komt een standbeeld te staan? Wie wordt onze stadsdichter? Hoe denken de inwoners over het culturele aanbod? Wat zou er aan te verbeteren zijn? De gemeente wil in samenwerking met de culturele organisaties kijken wat de mogelijkheden voor burgerparticipatie zijn.

7. Denkrichtingen uit de startnotitie

DENKRICHTINGEN UIT DE STARTNOTITIE

Hierna volgen de genoemde denkrichtingen zoals die staan in de 'Startnotitie Kunst- en Cultuurbeleid', door de gemeenteraad zijn vastgesteld op 15 maart 2018 en zijn aangepast. Per denkrichting geven we aan wat we ermee gaan doen.

DENKRICHTING: PARTICIPATIEWETGEVING

De Participatiewet stimuleert in meest brede zin het omzien naar elkaar en het meedoen van mensen aan onze maatschappij. Kunst en cultuur kunnen een belangrijke rol spelen bij het in beweging krijgen van mensen en het stimuleren van hun creativiteit en onbekende talenten. Cultuurparticipatieprojecten kunnen problemen verzachten die te maken hebben met eenzaamheid, ouderdom, passiviteit, het niet meer meedoen en het gevoel van eigenwaarde. Het kan ook bijdragen aan ontlasting van mantelzorgers. **Een denkrichting is om energie te stoppen in het structureel inbedden van cultuurprojecten in het sociale domein.**

De gemeente gaat onderzoeken of er drempels zijn, soms letterlijk, die deelname van bepaalde groepen aan de reguliere culturele activiteiten in de weg zitten. Als die drempels er zijn, moeten die geslecht worden. Zo nodig in samenwerking met andere beleidsvelden en organisaties.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft vorig jaar 900 wetenschappelijke onderzoeken geanalyseerd. Daaruit bleek onomstotelijk dat actief of passief beleven van cultuur, de gezondheid en het algehele welbevinden van een mens bevordert. Die conclusie is niet op de plank blijven liggen.

Inmiddels zijn in ons land diverse projecten opgestart; 'Kunst in de Zorg', denk aan oudere mensen die opfleuren als ze liedjes uit hun jeugd horen of meezingen. 'Kunst op Recept', voor mensen met een burn-out of zelfs met een depressie die weer opkrabbelen als ze schilderen of een andere creatieve activiteit ontplooiën. Huisartsen verwijzen naar deze speciaal ontwikkelde culturele activiteiten. Cultuur is goed voor de gezondheid. Cultuur brengt mensen met elkaar in contact. Cultuur brengt mensen verder.

De gemeente gaat onderzoeken of deze projecten ook hier te realiseren zijn.

DENKRICHTING: CONTACTEN MET GENT

Met Gent zijn de contacten, in eerste instantie vooral uit onze beweging, om te komen tot culturele uitwisseling, verstevigd. Daar is door de portefeuillehouder op verschillende manieren geïnvesteerd. Zoals het regelmatig bezoeken en actief bijwonen van culturele activiteiten en het intensiveren van de

contacten met de Gentse schepen van Kunst en cultuur. En de gezamenlijke verkenning van Gent en Terneuzen om te komen tot plaatsing van een beeld van Walter de Buck in Terneuzen als symbool van samenwerking. Dit is vooral een bestuurlijke activiteit geweest. **Een denkrichting is om die culturele verkenning nu te brengen op het niveau van de gemeenteraadsleden, waarbij het organiseren van ontmoetingen voor de komende periode een van de middelen kan zijn.**

De culturele samenwerking met Gent houdt gelijke tred met de ontwikkeling van de Kanaalzone. Dan gaat het niet alleen om elkaar ontmoeten bij culturele activiteiten en festiviteiten, maar ook om te zoeken naar daadwerkelijke culturele samenwerking. Ook hier is het nodig om voortgang af te stemmen met andere beleidsvelden en organisaties.

DENKRICHTING: KUNST (IN) OP STRAAT

Het beeld van Frank Koulen wordt straks het vertrekpunt of eindpunt van een route tussen binnenstad en het water waarlangs, zo is nu het idee, plekken worden ingericht en/of voorzieningen worden getroffen voor wisselende exposities in de buitenlucht. Nog dit jaar wordt er geëxperimenteerd met de eerste expositie. Er wordt druk gewerkt aan een foto-expositie waarbij de mensen die werken in de openbare ruimte en de stad schoonmaken en -houden in beeld worden gebracht.

In december 2018 hebben we de notitie 'Verknopen en verknopen' (naar een krachtig stadscentrum Terneuzen) ter kennis gebracht van de gemeenteraad. In die notitie geven we een overzicht van de bestaande en nieuwe initiatieven die zijn gericht op het vergroten van de belevingskwaliteit van het stadscentrum van Terneuzen. Daarmee spelen we in op de veranderde functie van de binnenstad, van 'place to buy' naar 'place to meet'.

In die notitie stellen we dat verbindingen van essentieel belang zijn om ons stadse aanbod te duiden en het stadscentrum goed te laten functioneren. Eén van de verbindingen die we noemen, is de Sluizenroute. Daarbij gaan we de verbinding tussen het centrum en het sluizencomplex accentueren. We maken daarmee een aantrekkelijke en logische verbinding tussen de binnenstad en het water (Nieuwe Sluis). We hebben daarbij aangegeven dat de Sluizenroute ook als drager van cultuurhistorie (kunst/cultuuruitingen) kan worden ingezet. Deze verbinding kan tevens fungeren als culturele pendelroute tussen het beeld van Frank Koulen in de Noordstraat en het Sluizencomplex.

DENKRICHTING: UITBREIDING KUNSTBOS

In de kern Axel is een bijzondere vorm van kunst in de openbare ruimte: een kunstbos. Dit kunstbos is recent bijgewerkt. **Een denkrichting zou kunnen zijn om dit bos verder uit te breiden.**

Dit idee moet nog opgepakt worden.

DENKRICHTING: VLIEGENDE HOLLANDER PODIUM

Binnen de gemeente is een aantal vaste podia voor optredens. Daarnaast is er een mobiel podium aangekocht ter vervanging van de muziekkiosk in Terneuzen. Uit de samenleving kwam de vraag om een groot 'reizend' podium aan te schaffen dat ruimte kan bieden aan een groot orkest. Ook de naam voor dit podium is al bedacht: het Vliegende Hollander Podium. **Een denkrichting is om te onderzoeken of een podium van deze omvang wenselijk en haalbaar is.**

We gaan onderzoeken of een mobiel podium financieel haalbaar is, of dat we incidenteel een podium huren. Van belang is ook te weten wie voor de programmering en het eventuele beheer (aanschaf, opslag, op- en afbouw) van het podium zorgt.

DENKRICHTING: LEEGSTAANDE PANDEN VOOR KUNSTENAARS

Al enkele decennia wordt er over gesproken om leegstaande panden open te stellen voor beginnende kunstenaars. De rol van de gemeente is daarin beperkt, omdat panden die in trek kunnen zijn meestal geen eigendom zijn van de gemeente. **Een denkrichting is om toch nog een keer eventuele mogelijkheden te inventariseren en daar op te acteren.**

Een inventarisatie van beginnende kunstenaars en mogelijk beschikbare leegstaande panden is nog niet gedaan. De inschatting is, dat kunstenaars niet afwijzend zullen zijn voor plannen in die richting. Of dit ook voor eigenaren geldt, valt nog te bezien. De gemeente zou eens kunnen polsen.

Stichting De Leutfabriek maakt gebruik van de Vlaanderenhal. Het pand mag, naast huisvesting, bouwplaats en opslagplaats voor carnaval, ook gebruikt worden voor ateliers van kunstenaars.

DENKRICHTING: GEMEENTELIJKE KUNSTCOLLECTIE

Als gevolg van de BKR-regeling, schenkingen et cetera bezit de gemeente Terneuzen een groot aantal kunstwerken. De inventarisatie van de collectie is nagenoeg afgerond. **Een denkrichting is om werken uit de collectie door een veiling of andere wijze aan te bieden aan gegadigden. Een idee is om mensen niet te laten betalen met geld, maar met een motivering waarom ze een kunstwerk zo graag willen hebben. Deze reacties kunnen bijvoorbeeld verwerkt worden op een nieuw kunstwerk, een soort 'moodboard', dat een prominente plek krijgt binnen onze gemeente.**

Eerst gaan we in overleg met Stichting Toonbeeld kijken welke werken kunnen worden opgenomen in de collectie van de Kunstuitleen. Daarna kunnen we de werken die als gevolg van de Beeldende Kunstenaars Regeling (BKR) in ons bezit zijn gekomen, aanbieden aan gegadigden. Het idee van een soort veiling waarbij mensen niet bieden met geld, maar een kunstwerk verwerven met een motivering, spreekt ons aan. In samenwerking met Toonbeeld gaan we de mogelijkheid daartoe bespreken. Of de motivaties een nieuw kunstwerk kunnen opleveren, is onderdeel van dit overleg.

Overigens blijkt een deel van de werken in slechte staat te verkeren. Ook hierover gaan we overleggen met Toonbeeld. Het kan niet zo zijn dat we kosten gaan maken voor het restaureren van werken die we vervolgens gaan weggeven.

Het overgrote deel van de aanwezige kunstwerken was en is een dermate slechte staat van onderhoud, dat we besloten hebben deze te vernietigen.

COLLECTIE HUINEMAN

De collectie kunstwerken omvat een groot aantal werken van de Terneuzense gerechtsdeurwaarder en kunstenaar, K.J. Huineman. Huineman was actief in het verzet en heeft daarvan portretten gemaakt.

Ook maakte hij in opdracht van de Engelse marine, tekeningen en schilderijen van schepen op de Schelde. In verband met een expositie heeft het bestuur van de Stichting Museum Hulst in totaal 48 van zijn werken gerestaureerd, geïnventariseerd en gedocumenteerd. We hebben deze werken voor onbepaalde tijd in bruikleen aan de genoemde stichting afgestaan. Als blijk van waardering en omdat de werken in slechte staat van onderhoud verkeerden, hebben we het inlijsten en restaureren van (een deel van) de tekeningen en schilderijen vergoed.

THEMATISCH

Hieronder vindt u een thematisch overzicht van culturele organisaties en activiteiten binnen de gemeente Terneuzen.

8. Lezen en taal

8.1. STICHTING BIBLIOTHEEK ZEEUWS-VLAANDEREN

De bibliotheek is er allang niet meer alleen voor het uitlenen van boeken. In de loop van de tijd is de bibliotheek zich steeds meer gaan bezig houden met leesbevordering. Dan denken we natuurlijk in de eerste plaats aan kinderen. Maar de bibliotheek besteedt nadrukkelijk ook aandacht aan volwassenen die laaggeletterd zijn of waarvoor Nederlands niet de eerste taal is. En uiteraard organiseert de bibliotheek ook activiteiten, zoals lezingen en exposities.

De Stichting Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen heeft negen vestigingen in onze gemeente. Deze bevinden zich in de kernen, Axel, Biervliet, Hoek, Koewacht, Philippine, Sas van Gent, Sluiskil, Terneuzen en Zaamslag.

Enkele jaren terug hebben we gezien hoezeer de gemeenteraad en de inwoners van onze gemeente hechten aan het behoud van deze bibliotheekvestigingen. We werden toen als gevolg van de economische crisis geconfronteerd met de noodzaak tot bezuinigingen. Eén van de bezuinigingen was een korting op het subsidie aan de bibliotheek. De bibliotheek wilde die bezuiniging invullen door sluiting van vijf van de negen bibliotheekvestigingen. Uiteindelijk hebben we als gemeente de bezuinigingsbedragen gewijzigd en aangegeven dat de bibliotheekfilialen in de kleine kernen voortaan met vrijwilligers moeten worden opgehouden.

Voor de vestiging Terneuzen (niet alleen de hoofdlocatie van onze gemeente, maar ook van Zeeuws-Vlaanderen) laten we op een prominente plaats een nieuwe accommodatie bouwen, namelijk aan de Kop van de Noordstraat.

We stellen de bibliotheek jaarlijks een budgetsubsidie beschikbaar voor het totale activiteitenpakket.

8.2. LITERATUUR

Op het terrein van de literatuur vinden ook regelmatig lezingen door schrijvers plaats in Porgy en Bess. Die activiteiten organiseert Stichting Porgy en Bess Programma als onderdeel van een breder activiteitenpakket.

Initiatieven om bijvoorbeeld dichtregels aan te brengen bij wijze van beeldende kunst in de buitenruimte zullen we verwelkomen.

8.3. STADSDICHTER

In het jaar 2000 werd de Dichter des Vaderlands benoemd. Deze dichter dicht over gebeurtenissen die belangrijk zijn voor het hele land. In navolging daarvan hebben verschillende gemeenten stadsdichters aangesteld. Ook Terneuzen wil een stadsdichter. Een stadsdichter die gedurende een bepaalde periode schrijft over actuele gebeurtenissen binnen de gemeente en voor speciale gelegenheden. We willen daarvoor iemand aantrekken die een frisse toon heeft en voor een breed publiek verstaanbaar is. We willen kandidaten werven door een oproep te plaatsen in het Zeeuws-Vlaams Advertentieblad, op onze website en via social media. Kandidaten sturen gedichten in die inwoners mogen beoordelen. De inwoners van gemeente Terneuzen kiezen hun eigen stadsdichter.

9. Muzikale en beeldende vorming

9.1. STICHTING TOONBEELD

Vanaf 1 januari 2017 is Toonbeeld onder de naam Stichting Toonbeeld een zelfstandige organisatie. Zij organiseert en opereert los van de gemeente Terneuzen. Bij de verzelfstandiging van Toonbeeld gold als uitgangspunt dat het nieuwe Toonbeeld dezelfde missie kreeg en kon volbrengen als het 'oude' Toonbeeld.

Toonbeeld zorgt voor:

- muzikale, beeldende en dramatische vorming voor inwoners van de gemeente Terneuzen
- kunst- en cultuureducatie voor basisonderwijs, brede scholen, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs
- de Kunstuitleen, met als hoofdactiviteit het in- en uitlenen van kunstwerken
- de aankoop van kunst
- de exposities van kunst in de Passerelle (van het stadhuis) en daarbuiten (de beeldenroute op de Scheldedijk in Terneuzen).

Om dit mogelijk te maken, ontvangt Stichting Toonbeeld van onze gemeente een budgetsubsidie. Van de Stichting Toonbeeld verwachten we cultureel ondernemerschap.

De Stichting Toonbeeld borduurt voort op de ontwikkeling die Toonbeeld in de jaren voor de verzelfstandiging onder directie van onze gemeente heeft gekenmerkt. Zo staat bijvoorbeeld in het bedrijfsplan 2016 de missie van Toonbeeld als volgt omschreven:

"Hét instituut in optima forma voor integrale kunst- en cultuureducatie. De kunst- en cultuur-educatieve producten ontstaan dialoog-gestuurd in samenwerking met en voor alle doelgroepen. Zij worden breed aangeboden op een uitnodigende, sfeervolle en flexibele wijze, zowel centraal als decentraal.

Toonbeeld staat midden in de samenleving en benut optimaal de meerwaarde van de gezamenlijke expertise. Het productaanbod is innovatief, trendsettend, duurzaam, van hoge kwaliteit, betaalbaar en laagdrempelig. Het wordt aangeboden in de vorm van regulier jaaronderwijs en projecten alsmede in de vorm van facilitaire en regisserende ondersteuning."

Vanaf 2017 is dat beleidsstreven meer en meer expliciet geworden. Als uitgangspunt dient dat Toonbeeld als private culturele onderneming zich in toenemende mate als initiatiefnemer en verbinder richt op samenwerking, leefbaarheid en het vestigingsklimaat in Zeeuws-Vlaanderen, in Terneuzen in het bijzonder. Met de focus op de vermaatschappelijking van kunst- en cultuureducatie. De praktische vertaling hiervan vinden we terug in initiatieven die door Toonbeeld zelf en/of

op verzoek van derde partijen zijn en worden genomen. Denk bijvoorbeeld aan:

- de ontwikkeling van het muziekonderwijs voor leerlingen van het basisonderwijs waar Toonbeeld partijen succesvol heeft samengebracht;
- het cultuur-educatieve onderwijs voor het voortgezet onderwijs dat door de netwerkkrol van Toonbeeld kan worden uitgevoerd;
- de vraag van beeldende kunstenaars en musici aan Toonbeeld om gezamenlijke culturele initiatieven te ondersteunen.

Verder doet Toonbeeld voorstellen om maatschappelijke organisaties zoals aan-z, vluchtelingenwerk, ouderenorganisaties en instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking, in staat te stellen om programmering uit te voeren en te ontplooiën.

Toonbeeld wordt gezien als een centraal punt waar kunst- en cultuurbeleving naast maatschappelijk relevante thema's samenkomen. In die zin is het gerechtvaardigd dat Toonbeeld haar rol als initiatiefnemer, verbinder, regisseur of gids met kennis van culturele zaken tot uitvoering brengt.

9.2. PROJECT MEER MUZIEK IN DE KLAS

In 2015 is op twee scholen in Axel (de Marijkeschool en de Antoniussschool) gestart met het Oranje Fonds-project 'Kinderen maken muziek'. Dit tweejarige project had tot doel om zoveel mogelijk kinderen een muziekinstrument te leren bespelen en samen muziek te maken. Dankzij een gift van € 50.000 van het Oranjefonds kregen de leerlingen van die twee scholen onder schooltijd muziekles van leraren van Toonbeeld. Ook kregen ze middelen via de Impuls Muziekonderwijs van het Fonds Cultuurparticipatie. Dit initiatief van de Stichting Showkorpsen Axel, Toonbeeld en de twee genoemde scholen is uiteindelijk uitgebreid tot twaalf van de veertien basisscholen in onze gemeente.

Op 20 februari 2019 hebben vijftientig organisaties, waaronder de Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland, de Stichting Toonbeeld en de Stichting Tomorrowband Beheer, het convenant 'Meer Muziek in de Klas' ondertekend in Vlissingen. Dit in aanwezigheid van Koningin Máxima.

Voor uitwerking van het convenant hebben de Stichting Toonbeeld en de Stichting Tomorrowband Beheer een projectplan opgesteld om hier voor onze gemeente invulling aan te geven. Doel is om vanaf het schooljaar 2019-2020 op alle basisscholen in Terneuzen structureel muziekles te geven, waar mogelijk door een beroepsleerkracht muziek.

Voor dit project wordt een samenwerkingsverband gerealiseerd tussen de onderwijskoepels Perspecto en Probas met de Stichting Toonbeeld en de Stichting Tomorrowband Beheer en met enkele private ondertekenaars van het convenant 'Meer Muziek in de Klas', namelijk Dow Benelux en Yara Sluiskil B.V. Het samenwerkingsverband zorgt voor voldoende middelen, zodat de doelstellingen kunnen worden gerealiseerd. In het projectplan wordt ervan uitgegaan dat scholen hiervoor gebruikmaken van de gelden voor werkdrukvermindering van de groepsleerkrachten in het basisonderwijs. Daarvoor heeft het kabinet landelijk structureel 430 miljoen euro beschikbaar gesteld. Voor de aanschaf, het onderhoud en de huur van instrumenten en apparatuur gaat het projectplan uit van de inzet van private middelen (sponsoring).

Het project loopt tot en met het schooljaar 2023-2024.

10. Jeugd en Cultuur

STICHTING CULTUUREDUCATIE ZEEUWS-VLAANDEREN

De Stichting Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen verzorgt cultuurmenu's op alle basisscholen in Zeeuws-Vlaanderen. Daarnaast verzorgt de stichting ook cultuurmenu's voor kinderopvangorganisaties. Ook bemiddelt Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen in een divers aanbod van buitenschoolse cultuuractiviteiten voor kinderen tot 12 jaar.

Onze gemeente stelt aan de Stichting Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen een subsidie beschikbaar voor de uitvoering van de cultuurmenu's op de basisscholen in onze gemeente. Het gaat om onafhankelijke bemiddeling tussen vraag (van de scholen) en aanbod (van de aanbieders van cultuur-educatieve activiteiten). De activiteiten van de stichting op andere terreinen dan de cultuurmenu's voor het basisonderwijs, moet de stichting wat ons betreft kostendekkend organiseren.

Stichting Toonbeeld en de Stichting Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen werken al enige jaren samen. Daarbij is Toonbeeld soms als uitvoerder werkzaam en soms als co-organisator. Voor de toekomst hebben beide organisaties met elkaar afgesproken de samenwerking te willen versterken. De focus van de samenwerking richt zich op het realiseren van hoogwaardige en betaalbare programmering op het gebied van cultuureducatie voor de doelgroep jeugd.

JEUGDFONDS SPORT & CULTUUR ZEELAND

Onze gemeente is aangesloten bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur Zeeland. Dat fonds betaalt de contributie/het lesgeld voor kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar uit gezinnen waar aan het eind van de maand te weinig geld overblijft voor een sportclub, muziek- of dansles, schilderen of een andere creatieve cursus. Het Jeugdsportfonds Sport & Cultuur Zeeland heeft als doel om deze kinderen snel, effectief en op laagdrempelige wijze een kans te bieden om te sporten of deel te nemen aan culturele activiteiten.

11. Carnaval

In het coalitieakkoord Terneuzen 2018-2022 staat onder andere “Kunst en cultuur zien wij als één van de uitingen die de vitaliteit in onze kernen bevordert”. Dat geldt zeker ook voor het vieren van carnaval in de diverse kernen van onze gemeente. Het beleid van de gemeente Terneuzen is en blijft erop gericht om de activiteiten rondom carnaval in de toekomst te behouden.

Daarom hebben we destijds in 2013 medewerking verleend aan het plan van Stichting de Leutfabriek. Doel was om de wagenbouw voor het jaarlijkse carnaval, alsmede enige niet met de exploitatie van multifunctioneel centrum De Statie concurrerende activiteiten, onder te brengen in het Vlaanderencomplex in Sas van Gent. Daarom hebben we het particuliere deel van

het gebouw aangekocht en dat samen met het deel van het gebouw dat al in ons bezit was voor het symbolische bedrag van € 11,11 verkocht aan Stichting de Leutfabriek. Bovendien hebben we Stichting de Leutfabriek een eenmalige bijdrage van € 100.000 beschikbaar gesteld voor het gebruiksklaar maken van het gebouw.

Toen hebben we al geconstateerd dat het wenselijk is om van gemeentewege de vinger aan de pols te houden bij ander dan carnaval-gerelateerd gebruik door derden. Dit om oneigenlijke concurrentie ten opzichte van De Statie, het Industrieel Museum en de commerciële voorzieningen te voorkomen.

12. Podia

12.1. SCHELDETHEATER

Aan Theater B.V. stellen we voor het Scheldetheater subsidie beschikbaar op grond van de exploitatie- en huurovereenkomst die we met die organisatie hebben gesloten. De periode van de huidige exploitatie- en huurovereenkomst loopt van juli 2011 tot en met juni 2021.

Met Theater B.V. hebben we de prestatieafspraken dat per theaterseizoen 100 voorstellingen (met een marge van vijf naar boven en naar beneden) worden gerealiseerd.

12.2. PORGY EN BESS

De Stichting Porgy en Bess Programma organiseert jaarlijks een programma van concerten en lezingen in Porgy en Bess. Hoewel we bij Porgy en Bess vooral denken aan jazz, is het programma aan activiteiten veel breder dan dat. We stellen de Stichting Porgy en Bess Programma voor de organisatie van de activiteiten jaarlijks een subsidiebedrag beschikbaar.

12.3. PODIUM VAN ZAAMSLAG

Stichting Podium van Zaamslag organiseert in een voormalig kerkgebouw jaarlijks een gevarieerd pakket aan voorstellingen. Daarvoor krijgt die stichting van onze gemeente jaarlijks een subsidiebedrag.

12.4. PODIUM IN TERNEUZEN

Het Podium in Terneuzen (PIT) kunnen we beschouwen als het poppodium in onze gemeente, maar is ook een jongerencentrum. De activiteiten worden georganiseerd door de Stichting Podium in Terneuzen. Met ingang van 2009 stellen we jaarlijks een subsidiebedrag beschikbaar. Dit in verband met een stapsgewijze groei naar een meer professionele invulling van jongerencentrum de PIT en het podium daarbinnen.

Naar onze mening wordt de potentie van PIT tot op heden niet ten volle benut. We vinden dan ook dat van de PIT een echt poppodium moet worden gemaakt door een professionaliseringsslag toe te passen.

Gemeente Terneuzen gaat de vier podia polsen om te kijken of activiteiten op elkaar af te stemmen zijn, zowel in programmering van tijd als inhoud. Of dat het zelfs mogelijk is om samen te werken aan activiteiten die alleen niet mogelijk zijn en een grotere reikwijdte hebben. Bijvoorbeeld een Jazzfestival. En dan niet alleen in Porgy en Bess, maar op de vier podia. Of een stand-upcomedy reeks of iets met optredens van schoolkinderen in samenwerking met jeugdcentra, om maar wat te noemen.

12.5. ACCOMMODATIES MET EEN PODIUMFUNCTIE

In onze gemeente hebben we nog een aantal (welzijns) accommodaties met een podiumfunctie:

- De Halle in Axel
- De Statie in Sas van Gent
- Gemeenschapshuis Zuiddorpe
- De Vlaschaard in Koewacht
- Het Meulengat in Sluis
- De Kaaie in Philippine
- De Kirke in Westdorpe

We hebben een subsidieregeling voor de organisatie van culturele activiteiten door dorps- en gemeenschapshuizen met een podium.

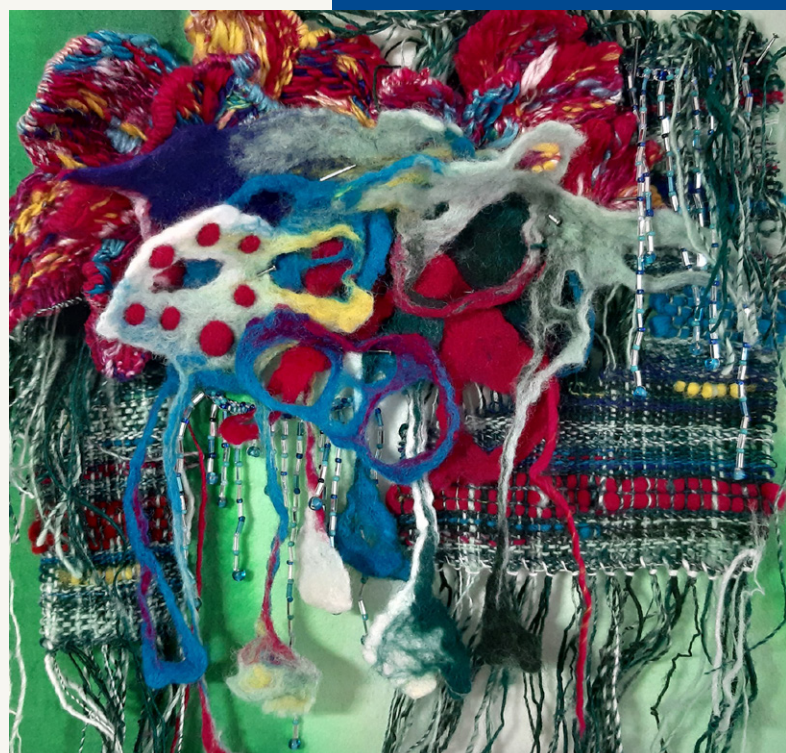
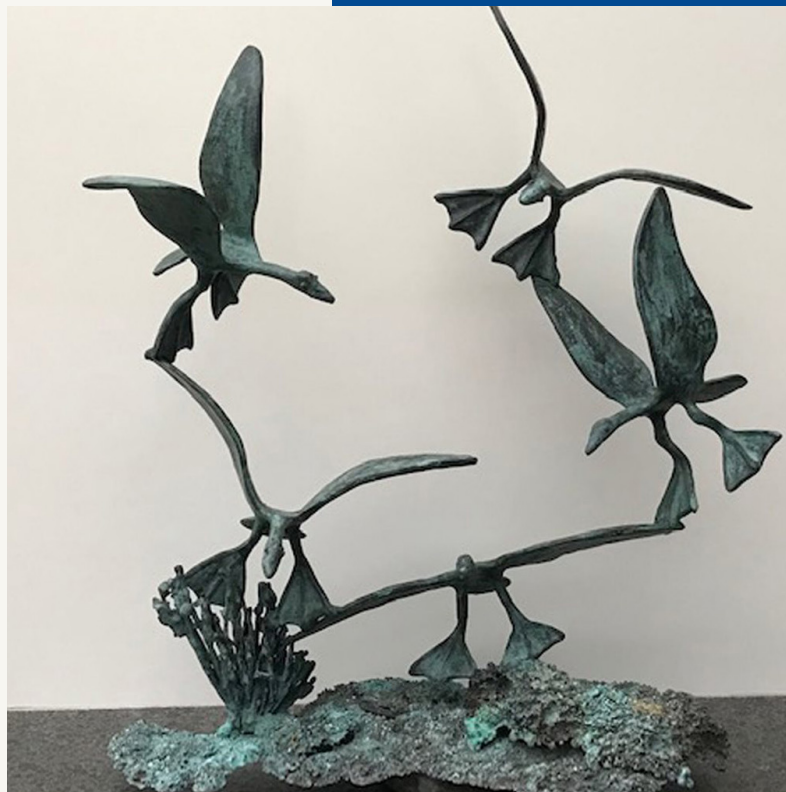
12.6 PODIA OP LOCATIE

Ook valt te denken aan al of niet tijdelijke podia op locatie. Een openluchttheater, amfitheater, aan de Westerschelde, op een kade langs de Kanaalzone, of op de Markt of het Stadhuisplein.

In 2006 werd in de programmering van het Zeeuws Nazomer Festival de opera 'De Vliegende Hollander' van Wagner op de kop van het sluizencomplex opgevoerd. Met een langzaam voorbijvarende driemaster. Een groot succes. Alle landelijke kranten deden daar verslag van. Een goed voorbeeld van een tijdelijk podium én het maken van een culturele verbinding.

We onderzoeken de mogelijkheden voor podia op locatie.

We kijken naar mogelijkheden voor 'street-art'; muurschildering, gedichten op de muur, projectie van foto's, filmpjes of multimedia in de openbare ruimte. Zoals in samenwerking met andere beleidsvelden is gedaan bij het fietstunneltje in Terneuzen.

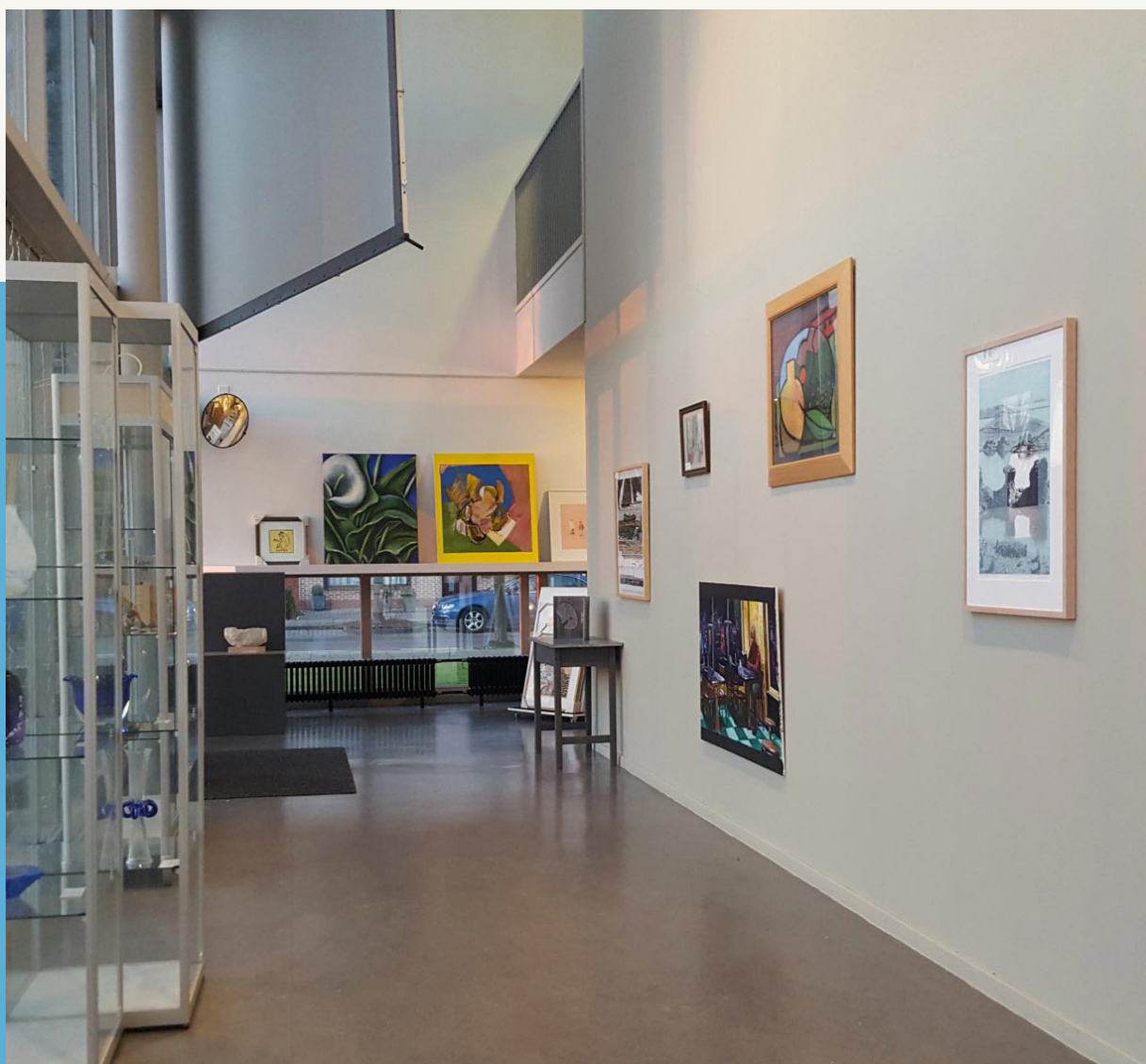
13. Culturele evenementen

In onze gemeente vinden jaarlijks een aantal culturele evenementen plaats. Het merendeel van deze jaarlijks terugkerende evenementen krijgt van onze gemeente een subsidie. Er vinden echter ook evenementen plaats, die door de organisatoren ervan kostendekkend kunnen worden georganiseerd en die dus geen subsidie aan onze gemeente vragen.

Graag zouden we zien dat er nog meer initiatieven worden genomen voor de organisatie van culturele evenementen. We gaan de diverse culturele instellingen polsen naar de mogelijkheden. We stellen voor om hiervoor binnen de gemeentebegroting het budget

voor culturele evenementen te verhogen met € 50.000. Die verhoging van het budget is dan bestemd voor de ondersteuning van nieuwe initiatieven. En dus niet voor een verhoging van subsidiebedragen voor bestaande initiatieven.

Bij het honoreren van nieuwe initiatieven op dit terrein, stellen we de subsidie voor het eerste jaar en voor het tweede jaar in principe beschikbaar als eenmalig bedrag. Aan de hand van de resultaten over een aantal jaren kunnen we conclusies trekken over de hoogte van een eventueel meer structurele subsidie.

14. Amateurkunsten

Onze gemeente heeft op het terrein van kunstbeoefening door amateurs een rijk verenigingsleven.

We ondersteunen de diverse muziekgezelschappen, toneel- en dansverenigingen met een subsidie.

14.1. MUZIEKGEZELSCHAPPEN

Ter gelegenheid van de vaststelling van de 'Notitie Subsidiegrondslagen 2017 tot en met 2020' hebben we de subsidiegrondslag voor de muziekgezelschappen aangepast. Op grond daarvan bestaat het subsidiebedrag van oudsher uit een basisbedrag en een bedrag per bespeeld instrument. Dat is zo gebleven, maar we hebben het basisbedrag met 10% verhoogd als een muziekgezelschap voor haar (wekelijkse) repetities gebruik maakt van een multifunctionele welzijnsaccommodatie in onze gemeente. We doen dat om het gebruik van die accommodaties zoveel mogelijk te stimuleren.

Verder maken we met ingang van het jaar 2017 bij het bedrag per bespeeld instrument (lees: actief lid) onderscheid tussen jeugdleden (€ 150) en niet-jeugdleden (€ 76). Dit omdat de kosten die een muziekgezelschap voor jeugdleden maakt, hoger zijn in verband met de opleiding.

Voor de op te stellen: 'Notitie Subsidiegrondslagen 2021 tot en met 2024' bezien we aan de hand van een evaluatie welk effect de wijziging van de subsidiegrondslag heeft gehad en of misschien een nog verder onderscheid tussen de bedragen voor de jeugdleden en de niet-jeugdleden aan de orde moet zijn.

14.2. TONEEL- EN DANSVERENIGINGEN

Ook de subsidiegrondslag voor de toneel- en dansverenigingen bestaat uit een basisbedrag en een bedrag per spelend lid.

14.3. KOREN EN ZANGVERENIGINGEN

Door vaststelling van de 'Notitie Subsidiegrondslagen 2017 tot en met 2020' hebben we de subsidiemogelijkheid voor koren en zangverenigingen opgeheven met ingang van het jaar 2017. Vóór die nieuwe subsidieperiode (2017 tot en met 2020) hadden we zes koren die een beroep deden op een gemeentelijke subsidiebijdrage. Uit informatie uit onze gemeentegids bleek dat er in onze gemeente ten minste zesentwintig koren dan wel zangverenigingen waren. Het werkelijke aantal lag mogelijk nog hoger, aangezien wellicht niet alle koren en zangverenigingen zich hadden aangemeld voor opname in die gids. Het gaf aan dat de overgrote meerderheid blijkt te kunnen functioneren zonder gemeentelijk subsidie. En als die het kunnen, waarom zouden de overige zes dat dan niet kunnen? We hebben de subsidierelatie met die zes koren beëindigd via een afbouwregeling met een looptijd van drie jaar.

Naar aanleiding van het besluit om de subsidierelatie met de koren te beëindigen, heeft de gemeenteraad gevraagd de mogelijkheid te onderzoeken om de koren op een andere manier financieel tegemoet te komen. Daarom hebben we, bij wijze van proef voor de duur van de grondslagperiode 2017-2020, subsidie mogelijk gemaakt voor door koren georganiseerde incidentele culturele activiteiten. We vonden het daarbij

belangrijk dat het te organiseren concert een bepaald niveau heeft, met ten minste een (boven)regionale uitstraling. Op jaarbasis stellen we daarvoor een bedrag van maximaal € 10.000 beschikbaar. In het najaar van 2019 hebben we deze nieuwe subsidieregeling geëvalueerd. Daaruit bleek echter dat de regeling niet onverdeeld positief werd ontvangen door de koren. Gedurende de periode dat we de subsidieregeling voor koren hebben gehanteerd, is er overigens slechts één keer een beroep gedaan op de regeling.

14.4. BEOEFENAARS VAN BEELDDE KUNSTEN

De gemeente geeft geen subsidie aan individuele beoefenaars (of exposanten) van beeldende kunsten. Dit geldt zowel voor amateurs als voor professionele kunstenaars en exposanten, alsook voor verenigingen en organisaties die werkzaam zijn op het gebied van fotografie, tekenkunst, beeldende kunst, film/video en multimedia. Het is niet dat de gemeente Terneuzen geen waardering heeft voor individuele kunstenaars, maar de gemeente wil niet in de positie verkeren om een oordeel te moeten hebben over het individuele karakter van deze kunstuitingen. We willen geen subsidie die aan de aloude BKR-regeling doet denken.

14.5 BOEK EN FILM

We stellen geen financiële bijdrage beschikbaar voor het schrijven of uitgeven van een boek. Stel dat we in een incidenteel geval toch zouden overwegen om een subsidie beschikbaar te stellen, dan moet het om een boek gaan dat op een bijzondere manier in verband staat met onze gemeente. Hetzelfde geldt voor het maken van een film.

15. Beeldende kunst

15.1. BALLERINA VAN DE ZEEMAN

De komst van het beeld 'de Ballerina van de Zeeman', een monumentaal kunstwerk van de overleden Gentse kunstenaar Walter de Buck, naar Terneuzen, is nog steeds in onderzoek. Het koperen kunstwerk (ruim elf meter hoog) moet een plaats krijgen op de Scheldeboulevard. Het beeld is een bevestiging van de (economische) banden van Terneuzen met het Vlaamse achterland. Tevens is het als 'landmark' in de ruimtelijke inrichting van belang. Het beeld maakt een verbinding van de stad met het water. Dat het beeld nog niet in Terneuzen is gearriveerd, komt doordat er nog een behoorlijk financieel gat gedicht moet worden. We onderzoeken mogelijkheden hiertoe in overleg met onder andere de aannemer van de Nieuwe Sluis en de directie van North Sea Port.

Onlangs hebben we het overleg hervat met de Vzw Gents Havenbeeld, om 'de Ballerina' naar de gemeente Terneuzen te halen. Omdat de financiële middelen vooralsnog ontbreken, is het een reële optie om het beeld tijdelijk onder te brengen in het Industrieel Museum Zeeland in Sas van Gent.

15.2. KUNST OP ROTONDES

In 2017 hebben we voor het eerst gesproken over de mogelijkheden tot het behoud van historische, maritieme elementen in de binnenstad. Aanleiding waren vragen van burgers met een 'maritiem verleden' om in de openbare ruimte meer aandacht te schenken aan het maritieme verleden van de stad Terneuzen. Een suggestie was onder andere om dit te doen door kunstwerken te plaatsen op de rotondes bij de entrees van de stad. Destijds had de uitvoering hiervan echter geen prioriteit. We gaan hier nu een begin mee maken en onderzoeken de mogelijkheden.

15.3. BEELD VAN THOM PUCKEY

Het beeld van Thom Puckey staat aan de Scheldeboulevard, in de groenstrook gelegen naast het stadhuis. Het prachtige beeld is op deze locatie voor het publiek en passanten echter nauwelijks te bewonderen van dichtbij. We gaan onderzoeken of we het beeld van Puckey op een andere plaats in de stad kunnen plaatsen, zodat het beter kan worden bekeken.

16. Lokale omroep

Het Commissariaat voor de Media heeft de Stichting Omroep Terneuzen voor een nieuwe periode van vijf jaar aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Terneuzen. De vorige periode van vijf jaar liep af per 29 juli 2018. De Stichting Omroep Terneuzen had het commissariaat laten weten ook voor een volgende periode in aanmerking te willen komen voor aanwijzing.

Per gemeente kan er maar aan één lokale omroep zendtijd toegewezen worden. Voordat het commissariaat daarover een beslissing neemt, moet de gemeenteraad het commissariaat adviseren over de vraag of de media-instelling voldoet aan de eisen die de Mediawet stelt.

Omdat de Stichting Omroep Terneuzen voldoet aan die eisen, heeft de gemeenteraad van Terneuzen in december 2017 besloten om het Commissariaat voor de Media positief te adviseren over de aanvraag.

Medio 2016 heeft de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO) in een brief aan de Nederlandse gemeenten gepleit voor omvorming van de 260 lokale omroepen tot 50 à 80 streekomroepen. Dit omdat naar de mening van de NLPO de huidige omroepen te klein zijn om aan alle technische, inhoudelijke en journalistieke maatstaven te kunnen voldoen. Samenwerking in de streek zou het sleutelwoord zijn voor gelijktijdige verhoging van de kwaliteit en maatschappelijke waarde en verlaging van de productiekosten daarvan.

Op de vraag van de NLPO aan de gemeenten welke streekindeling de voorkeur krijgt, hebben wij aangegeven dat in de beleving van onze gemeente bij een samenwerking van de lokale omroepen de schaal van Zeeuws-Vlaanderen de meest logische is, maar dat initiatieven voor een dergelijke samenwerking of fusie vanuit de lokale omroepen zelf moeten komen. En dan geldt wat ons betreft dat een en ander budgettair neutraal moet verlopen.

17. Cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed is het bouwkundig en landschappelijk geuegen van onze gemeente. We hebben de afgelopen decennia veel gesloopt, soms misschien teveel. Maar we hebben nog steeds kerken, gedenktekens, architectuur, archeologische vindplaatsen, bodemprofielen, waterkeringen en verdedigingsslinies die ons een blik op de historische ontwikkeling van onze lokale omgeving gunnen. Bewustzijn hiervan geeft trots en verbondenheid met de streek.

Momenteel hebben we geen beleid op het terrein van cultureel erfgoed. Gelet op het belang dat we hechten aan cultureel erfgoed, moet dat er komen.

Initiatieven vanuit de samenleving op het terrein van cultureel erfgoed, die bij ons worden ingediend met het verzoek om ondersteuning, zien we met belangstelling tegemoet en willen we honoreren als het mogelijk is.

De heemkundige kringen of verenigingen zijn van belang als bewaarders van lokaal erfgoed. Zoals aangegeven in de 'Startnotitie Kunst- en Cultuurbeleid' subsidiëren we jaarlijks de in onze gemeente gevestigde heemkundige kringen of verenigingen.

18. Musea

In 2015 zijn de nieuwe musea Het Warenhuis in Axel en het Industrieel Museum Zeeland in Sas van Gent geopend.

18.1. INDUSTRIEEL MUSEUM ZEELAND

Het beheer van het Industrieel Museum Zeeland is in handen van de Stichting Industrieel Museum Zeeland. Die stichting ontvangt voor de exploitatie van het museum jaarlijks een subsidie van onze gemeente. Met de stichting hebben we afspraken gemaakt voor de exploitatie (onder andere huur en onderhoud).

18.2. MUSEUM 'HET WARENHUIS'

Met ingang van 2015 ontvangt de Stichting Cultureel Erfgoed 'Het Warenhuis' een subsidiebedrag van onze gemeente voor de exploitatie van museum 'Het Warenhuis', de watertoren en de Axelse molen. Ook met deze stichting hebben we afspraken gemaakt voor de exploitatie (onder andere huur en onderhoud).

18.3. OVERIGE MUSEA

Daarnaast hebben we acht kleinere (particuliere) musea in onze gemeente:

- Schoolmuseum 'Schooltijd'
- Foto- en Radiomuseum Axel
- Museum 't Vlasschuurken Koewacht
- Museum Stichting Oud Westdorpe
- Oorlogsmuseum Gdynia
- Minox Museum
- Museum Sluiskil
- Schelpenmuseum
- Electromuseum Sas van Gent

Het Schelpenmuseum in Zaamslag en het Electromuseum in Sas van Gent zijn de enige musea die geen beroep doen op een subsidie.

Aan de toekenning van subsidie verbinden we de voorwaarde dat het museum een permanente collectie onderhoudt en deze op gezette openingstijden tentoonstelt aan een breed publiek, in een daarvoor specifiek ingerichte permanente ruimte. Verder moet het museum een actieve- en eigentijdse promotie voeren.

In 2016 hebben we bij de opstelling van de 'Notitie Subsidiegrondslagen 2017 tot en met 2020' geconstateerd dat slechts bij enkele van de kleinere musea sprake is van entreeheffing. We waren en zijn van mening dat het, in het belang van een gezonde exploitatie, reëel is dat alle musea in de toekomst een bedrag aan entree vragen. Omdat de 'Notitie Subsidiegrondslagen 2017 tot en met 2020' met een jaar is verlengd (tot en met 2021), is de voorwaarde dat de kleinere musea entree moeten heffen, vooralsnog niet van toepassing.

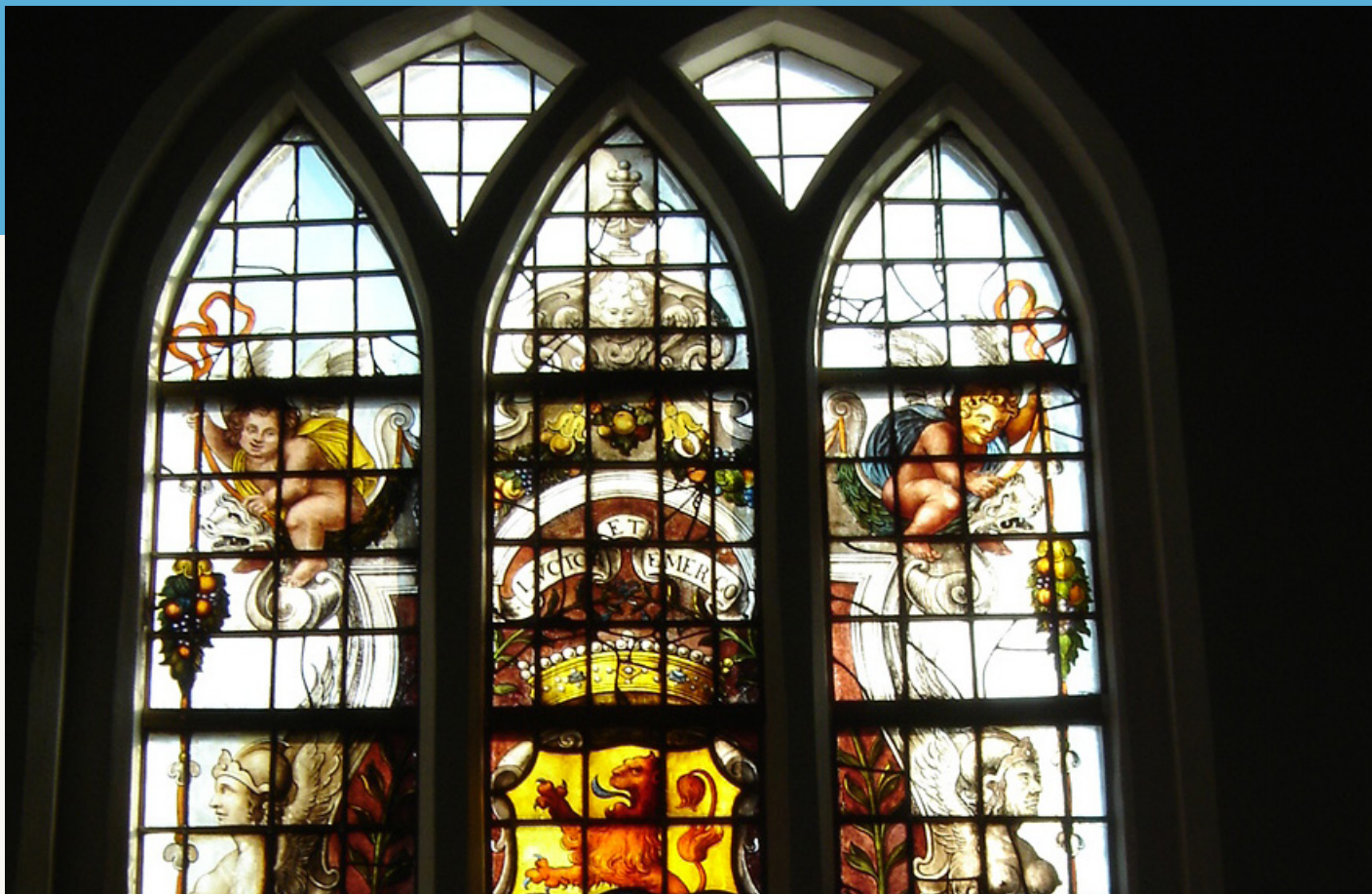
18.4. EEN MUSEUM VOOR BEELDEND KUNST

Bij de huidige musea in onze gemeente gaat het met name om collecties van verzamelingen op het terrein van cultureel erfgoed. Wat in onze beleving ontbreekt, is een museum voor beeldende kunst. Onze ambitie is dat in onze gemeente, en dan met name in de kern Terneuzen, een dergelijk museum wordt gerealiseerd. Dit kan ook een dependance van een bestaand museum zijn, bijvoorbeeld van een museum in Gent.

We gaan verkennen in hoeverre dit tot de mogelijkheden behoort. Daarbij onderzoeken we ook of er in de kern Terneuzen een geschikte accommodatie beschikbaar is.

Uiteraard moeten we een en ander na een verkenning nader uitwerken. Daarbij zetten we ook de kosten (eenmalig en structureel) op een rijtje voordat we een plan ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad.

19. Samenwerking

HULST EN SLUIS

Vanzelfsprekend werken we op het terrein van kunst en cultuur waar mogelijk samen met onze Zeeuws-Vlaamse buurgemeenten, Hulst en Sluis.

PROVINCIE ZEELAND

In bovengenoemde samenwerking met de gemeenten Hulst en Sluis werken we ook samen met de Provincie Zeeland voor wat betreft de regionale kunstenarrangementen.

Voor het eerst voor de periode 2009-2012 heeft de Provincie Zeeland met de Zeeuws-Vlaamse gemeenten een convenant regionaal kunstenarrangement gesloten. Binnen dat convenant maken de provincie en de gemeenten afspraken over de inzet van het provinciaal subsidie. De gemeenten sturen de betrokken subsidierelaties in hun gemeente een gezamenlijke beschikking. Deze bestaat uit het door die gemeente beschikbaar gestelde subsidie en het door de provincie beschikbaar gestelde subsidie. De betaling van het provinciaal subsidie verloopt via de gemeente.

Z4

We werken in het zogenaamde Z4-verband samen met de gemeenten Vlissingen, Middelburg en Goes om onze steden op tal van gebieden aantrekkelijker te maken. Z4 versterkt het stedelijk profiel van Terneuzen. De aantrekkelijkheid van ons kunst- en cultuuraanbod is daar onderdeel van. Samen met de

Provincie Zeeland hebben de Z4 een bidbook laten opstellen. Dit om de provincie als stedelijke regio onder de aandacht te brengen van de rijksoverheid en daarmee kans te maken op rijksmiddelen voor cultuur.

GRENDOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING

Nadrukkelijk zoeken we ook de grensoverschrijdende samenwerking op het terrein van kunst en cultuur met onze Belgische buurgemeenten. En dan met name met Gent.

CULTURELE ORGANISATIES

We zoeken niet alleen samenwerking met overheden, maar kijken ook of het mogelijk is een rol te spelen in de samenwerking van culturele organisaties. Zoals eerder al aangegeven bij de podia, maar er valt ook te denken aan harmonieën.

Harmonieën hebben te kampen met vergrijzing. We gaan contact opnemen met de harmonieën om te kijken of ze iets voor elkaar kunnen betekenen. Of ze samen kunnen optrekken. Of ze kunnen verjongen. Ja, we gaan ook de mogelijkheid bespreken om eventueel te fuseren als het niet anders kan. Maar we zijn daarin niet dwingend. De rol van de gemeente is om mensen bij elkaar te brengen en om te zoeken naar oplossingen waar de betrokkenen zelf achter staan. Enerzijds willen we voorkomen dat organisaties of verenigingen omvallen. Anderzijds biedt verbinding en samenwerking de mogelijkheid om activiteiten te ontplooiën die voorheen niet mogelijk waren.

20. Huidige (subsidie) budgetten kunst en cultuur

Subsidiebudgetten 2020 Kunst en Cultuur

65100100	Bibliotheekvoorzieningen	1.262.000
65110300	Cultuurmenu's primair onderwijs	29.000
65110600	Beeldende-, muzikale vorming en kunstuitleen	1.051.000
65400100	Kunstbevordering	110.000
65400300	Podiumprogrammering	1.221.000
65400400	Culturele evenementen	90.000
65410110	Industrieel Museum Zeeland	216.000
65410120	Museum het Warenhuis, watertoren, Axelse molen	638.000
65410130	Overige musea	21.000
65410400	Cultureel erfgoed	2.000
65801100	Lokale omroep	36.000
65601400	Carnaval, Leutfabriek	27.000
Totaal		4.703.000

Voor de subsidiëring van de instellingen en organisaties op het terrein van kunst en cultuur hanteren we subsidiegrondslagen. Deze zijn opgenomen in een door de gemeenteraad vastgestelde notitie. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht mogen we een subsidie namelijk niet voor onbepaalde tijd verlenen. Op gezette tijden moeten we heroverwegen of een bepaalde subsidie nog binnen het gevoerde beleid past, zodat het verstrekken van subsidie geen automatisme wordt.

Een meerjarig subsidie verlenen we in principe voor een periode van vier achtereenvolgende jaren. Aan de hand van een evaluatie bezien we dan of we de subsidiëring voor een volgende periode van vier jaar, al dan niet in gewijzigde vorm, voortzetten.

JAARLIJKS BUDGET VOOR ONDERHOUD KUNSTWERKEN

10.000

In de afgelopen jaren is gebleken dat het zinvol is om over een dergelijk budget voor het onderhoud van kunstwerken te kunnen beschikken. Regelmatig zijn kunstwerken onderdeel van vandalisme en/of is noodzakelijk onderhoud vereist.

JAARLIJKS BUDGET VOOR AANSCHAF EN OF REALISATIE KUNSTWERKEN

10.000

Voor de aanschaf en/of realisatie van kunstwerken hebben we een jaarlijks budget van € 10.000 tot onze beschikking. De afgelopen twee jaar hebben we dit budget besteed aan de afwerking van het beeld 'de Ballerina van de Zeeman' en aan de realisatie van het beeld van Frank Koulen, de oprichter van Porgy en Bess.

EVENEMENTEN

100.000

Voor evenementen nemen we bij begrotingsproduct culturele evenementen (FCL 65400400; ECL 42488) vanaf 2019 structureel een bedrag op van € 100.000. In het jaar 2019 is dat bedrag geheel besteed aan de organisatie van de viering en herdenking van 75 jaar Slag om de Schelde.

UITVOERING NOTA KUNST EN CULTUUR 2020

100.000

Voor de uitvoering van deze nota hebben we in de Perspectievennota 2020-2023 een bedrag van € 100.000 per jaar voor de jaren 2020, 2021 en 2022 opgenomen.

21. Financiële consequenties

De financiële consequenties die zijn verbonden aan de nieuwe beleidsvoornemens, samengevat in de uitvoeringsagenda in het laatste hoofdstuk, kunnen we op dit moment niet inschatten. Dat zal moeten blijken na afronding van onderzoeken. We verwachten dat de al bestaande budgetten, zoals vermeld in

hoofdstuk 20, vooralsnog voldoende ruimte bieden.

Dat zal niet gelden voor de realisatie en exploitatie van een museum voor beeldende kunst. De eenmalige en structurele kosten daarvan zullen we op een rijtje zetten voordat we een en ander ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad.

Met de uitvoeringsagenda geven we een doorkijkje op de culturele toekomst van de gemeente Terneuzen. We zetten op rijtje wat we de komende jaren gaan doen op cultureel gebied.

LET'S GET FOCUSED!

Ben jij tussen de **12 en 18 jaar**, **creatief** en **klaar om de wereld te veroveren**?
ARTLAB is hét kunstplatform voor jongeren uit (omgeving) Terneuzen.
De plek waar jij jezelf kan zijn! Elke week op donderdag tussen 16.00 en 18.00 uur duik je samen met de docenten onze werkplaats in.
Kunst, cultuur, design en nieuwe media; **alles is mogelijk!**

TOONBEELD

Ready to be awesome?
Kijk op www.Toonbeeld.nl
voor meer informatie
over **ARTLAB!**

ARTLAB

22. Samenvatting nieuwe beleidsvoornemens: de uitvoeringsagenda

STADSDICHTER

We gaan een stadsdichter aanstellen. Bij de keuze van de stadsdichter betrekken we de inwoners van de gemeente Terneuzen.

GEMEENTELIJKE KUNSTCOLLECTIE

We inventariseren de gemeentelijke kunstcollectie. In overleg met Stichting Toonbeeld bekijken we welke werken kunnen worden opgenomen in de collectie van de Kunstuitleen. En welke werken we eventueel via een veiling aanbieden aan belangstellenden.

EEN MUSEUM VOOR BEELDDE KUNST

We verkennen in hoeverre het mogelijk is een museum voor beeldende kunst te realiseren in onze gemeente en dan met name in de kern Terneuzen. Daarbij is te denken aan een dependance van een bestaand museum (uit bijvoorbeeld Gent).

PODIUM IN TERNEUZEN

We gaan een professionaliseringsslag maken bij het Podium in Terneuzen (PIT).

TIJDELIJKE PODIA

We onderzoeken de financiële haalbaarheid van een mobiel podium (tent, containerkunst) en de mogelijkheid van podium op locatie; een openluchttheater, amfitheater, aan de Westerschelde, op een kade langs de Kanaalzone, of op de Markt of het Stadhuisplein in Terneuzen.

MEER CULTURELE EVENEMENTEN

We verhogen het subsidiebudget voor culturele evenementen met € 50.000 om te stimuleren dat er meer initiatieven worden genomen voor de organisatie van culturele evenementen.

BEELDDE KUNST OP STRAAT

- We onderzoeken of we het beeld van Thom Puckey op een andere plaats in de stad kunnen neerzetten, zodat meer mensen het kunnen zien.
- We onderzoeken de financiële mogelijkheden voor plaatsing van het beeld de 'Ballerina van de Zeeman' aan de Scheldeboulevard. Dit in overleg met onder andere de aannemer van de nieuwe zeesluis en de directie van North Sea Port.
- We plaatsen kunst op rotondes in het kader van behoud van historische, maritieme elementen in de binnenstad.

- We kijken naar de mogelijkheden voor 'street-art' in de openbare ruimte; muurschilderingen, projectie van foto's en filmpjes of multimedia. Zoals in samenwerking met andere beleidsvelden is gedaan bij het fietstunneltje.

Ontwikkeling beleid cultureel erfgoed

We ontwikkelen een beleid voor cultureel erfgoed

BURGERPARTICIPATIE

We gaan in samenwerking met de culturele organisaties kijken wat de mogelijkheden zijn voor de inzet van burgerparticipatie.

CULTUUR EN PARTICIPATIEWETGEVING

- We verwijderen drempels die deelname van bepaalde groepen aan de reguliere culturele activiteiten in de weg zitten. Zo nodig in samenwerking met andere beleidsvelden en organisaties.
- We ondersteunen speciaal ontwikkelde culturele activiteiten en cultuurprojecten die een bijdrage leveren aan de gezondheid.

SLUIZENROUTE

We ontwikkelen een culturele verbinding tussen de binnenstad en het water (Nieuwe Sluis). Een culturele pendelroute tussen het beeld van Frank Koulen in de Noordstraat en het Sluizencomplex.

UITBREIDING KUNSTBOS AXEL

We onderzoeken in de toekomst de mogelijkheid om het kunstbos in Axel uit te breiden.

LEEGSTAANDE PANDEN VOOR KUNSTENAARS

We polsen de bereidheid van eigenaren van leegstaande panden voor tijdelijk gebruik als kunstenaarsateliers